

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0636-2018-E.263/13838

16/02/2019

Konu : Uzlaştırmacı Giderleri ile Uzlaştırma
Evrakının Teslimi

ÇANKIRI CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : 10/07/2018 tarihli ve B.M. 2018/602 sayılı yazı.

Uzlaştırmacıların, görevlendirildiği yer uzlaştırma bürosundan uzlaştırma evrakını teslim almak veya büroya teslim etmek amacıyla yaptığı ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ile uzlaştırma evrakının uzlaştırmacının bulunduğu yer uzlaştırma bürolarına UYAP üzerinden gönderiminin sağlanarak teslim edilmesi ve yine aynı yolla teslim alınmasında herhangi bir sakınca bulunup bulunmadığı hususlarındaki görüş talebini kapsayan Şabanözü Cumhuriyet Başsavcılığının ilgi yazısı incelendi.

Bilindiği üzere;

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun,

"Harcama yetkisi ve yetkilisi" kenar başlıklı 31 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir."

"Harcama talimatı ve sorumluluk" kenar başlıklı 32 nci maddesinin ikinci fıkrasında; "Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun ve diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur. "

"Giderin gerçekleştirilmesi" kenar başlıklı 33 üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında; "Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar."

6245 sayılı Harcırah Kanununun,

"Harcırah hesabında esas tutulacak yol" kenar başlıklı 6 ncı maddesinde; " Harcırah, bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir.

Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan bu yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırah hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır.

Bu yol ve taşıt, yolculukta geçen süreye göre memur veya hizmetli ile ailesi için ödenmesi gereken gündelik ve taşıt ücretleri toplamı dikkate alınarak memur veya hizmetlinin mensup bulunduğu dairece tespit olunur.

Birinci fıkraya göre takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin gereğine göre zorunlu olması halinde, bu yol ve taşıt aracına ilişkin masrafların kabulü merkezde ita amiri veya bu durumda olan amirlerin, taşrada memur veya hizmetlinin mensup olduğu kurumun ita amiri durumunda

olan kimsenin veya mahallin en büyük askeri ve mülki amirinin önceden verilmiş yazılı bir emri bulunmasına bağlıdır.

Ancak, işin veya hizmetin gerekli kıldığı durumlarda uçak kiralamak suretiyle seyahat edilebilmesi, seyahatin yurtiçinde olması ve bu seyahatle ilgili Bakanın veya misafiri yabancı Bakanın bizzat katılması hallerinde mümkündür."

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun,

"Uzlaştırma" kenar başlıklı 253 üncü maddesinde; " (Değişik: 6/12/2006-5560/24 md.)

(1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89),

3. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Tehdit (madde 106, birinci fıkra),

4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),

5. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Hırsızlık (madde 141),

6. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Dolandırıcılık (madde 157),

7. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),

8. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),

suçları.

c) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, (...) (1) cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez. (Ek cümle: 26/6/2009 - 5918/8 md.) Uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. Uzlaştırmacı, uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmedeği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suçla ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(9) (Mülga: 24/11/2016-6763/34 md.)

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Uzlaştırma bürosu uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Uzlaştırma bürosu bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte uzlaştırma bürosuna verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmacının sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunulduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek uzlaştırma bürosuna verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) (Değişik birinci cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) (Değişik: 24/11/2016-6763/34 md.) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.

(25) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.)Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

05/08/2017 tarihli ve 30145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin,

"Tanımlar" kenar başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; " ... 1) Tarife: Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı tarafından yıllık olarak hazırlanan Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesini,

... ifade eder."

"Uzlaştırmacı görevlendirilmesi" kenar başlıklı 12 nci maddesinde; " (1) Uzlaştırma bürosuna gönderilen dosyanın uzlaştırmadan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından incelenmesi sonucunda, gönderme kararına esas suçun uzlaştırma kapsamında kaldığının anlaşılması hâlinde uzlaştırmacı görevlendirmesi, Daire Başkanlığı tarafından belirlenen listeye göre ilgili Cumhuriyet savcısının onayıyla yapılır.

(2) Ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı yargı çevresinde yeteri kadar uzlaştırmacı bulunmaması hâlinde, en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı listesinden görevlendirme yapılabilir.

(3) Dosya uzlaştırmacıya tevdi edildikten sonra taraflara bu husus telefon, SMS veya diğer elektronik araçlarla bildirilir.

(4) Uzlaştırma evrakı uzlaştırmacıya tutanakla teslim edilir ve alındı belgesi dosyasına eklenir.

(5) Uzlaşma teklifi suçun işlendiği tarihten itibaren bir aylık süre geçmeden yapılamaz.

"Belgelerin verilmesi ve gizlilik bildirim" kenar başlıklı 16 ncı maddesinde; " (1) Soruşturma dosyasında yer alan uzlaştırma konusu suç ya da suçlara ilişkin belgelerden uzlaştırma için gerekli olup da Cumhuriyet savcısı tarafından uygun görülenlerin birer örneği büro personeli tarafından uzlaştırmacıya verilir.

(2) Hangi belgelerin verildiği, verilme tarihi ile soruşturmanın gizliliği konusundaki bildirim, büro personelinin ve uzlaştırmacının imzasını içeren bir tutanakla tespit edilir."

"Uzlaştırma raporu" kenar başlıklı 18 inci maddesinde; " (1) Uzlaştırmacı, uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırduğında Ek-3'te yer alan Uzlaştırma Raporu Örneği'ne uygun, tarafların edimlerini ayrı ayrı, şüpheli ve tereddüte yer vermeyecek ve mümkünse sıra numarası içerecek şekilde taraf sayısından bir fazla olarak hazırladığı raporu, kendisine verilen belge örneklerini ve varsa yapmış olduğu masrafları gösteren belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı UYAP'ta düzenlenecek tutanak ile uzlaştırma bürosuna teslim eder.

(2) Uzlaşmanın gerçekleşmesi hâlinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı biçimde açıklanır. Ancak uzlaştırma müzakereleri sırasında suçun işlenmesine ilişkin olarak yapılan açıklamalara raporda yer verilmez.

(3) Büro, soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı uzlaştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısına gecikmeksizin sunar.

(4) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka ve ahlaka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına almak suretiyle onaylar, soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(5) Cumhuriyet savcısı raporu veya belgeyi, uzlaşmanın tarafların özgür iradelerine dayanmaması, edimin hukuka ve ahlaka uygun olmaması nedeniyle onaylamadığı takdirde gerekçesini rapora yazar. Edimin hukuka ve ahlaka uygun olmaması nedeniyle raporu onaylamaması durumunda bu Yönetmeliğin 17 nci maddesindeki süreye uyulması koşuluyla edimin değiştirilmesini uzlaştırmacıdan isteyebilir."

"Uzlaşma teklifi" kenar başlıklı 29 uncu maddesinde;" (1) Uzlaştırmacı; şüpheli, sanık, katılan, mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüpheli, sanık, katılan,

mağdur veya suçtan zarar görenin reşit olmaması ya da kısıtlı olması hâli ile mağdur veya suçtan zarar görenin ayırt etme gücü bulunmaması durumunda, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır.

(2) Müştekinin veya suçtan zarar görenin özel hukuk tüzel kişisi olması hâlinde vekâletnamede özel yetki var ise vekile de uzlaşma teklifinde bulunulabilir.

(3) Uzlaştırmacı, uzlaşma teklifini büro aracılığıyla açıklamalı tebligat, istinabe veya Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) yoluyla da yapabilir.

(4) Uzlaşma teklif formunun istinabe suretiyle imzalatılması gereken hâllerde, teklif formu tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı istinabe bürosu aracılığıyla imzalatılır.

(5) Uzlaştırmacı tarafından yapılacak uzlaşma teklifi, Ek-4'te yer alan uzlaşmanın mahiyeti ile uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukukî sonuçlarının bulunduğu Uzlaşma Teklif Formu'nda yer alan bilgilerin açıklanması ve teklif formunun hazır bulunan ilgiliye imzalatılarak verilmesi suretiyle yapılır. Uzlaştırmacı tarafından bilgilendirme yükümlülüğünün yerine getirildiğine ve uzlaşma teklifinde bulunulduğuna ilişkin formun imzalı örneği uzlaştırma evrakı içine konulur.

(6) Uzlaştırmacının uzlaşma teklifinde bulunacağı şüpheli, sanık, katılan, mağdur veya suçtan zarar gören ya da kanunî temsilcilerine iletişim araçlarıyla ulaşılamaması hâlinde açıklamalı uzlaşma teklifi büro aracılığıyla yapılır. Bu işlem uzlaştırmacının, büroya başvurarak teklif formunu vermesi üzerine gerçekleştirilir.

(7) Uzlaşma teklifinde bulunmak için çağrı; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, bu çağrı uzlaşma teklifi anlamına gelmez."

"Uzlaştırma müzakereleri" kenar başlıklı 31 inci maddesinde; " (1) Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, sanık, katılan, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, sanık, katılan, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi, müdafî ya da vekilinin haklı bir mazereti olmaksızın müzakerelere katılmaktan imtina etmesi hâlinde, ilgili taraf uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(2) Uzlaşma sağlanabilmesi için birden fazla müzakere yapılabilir. Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya uzlaştırma müzakerelerinin kanuna uygun yürütülmesi amacıyla talimat verebilir.

(3) Müzakereler, taraflarla birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilecek toplantılarla yürütülebilir.

(4) Müzakereler, görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle de yapılabilir.

(5) Uzlaştırmacı, raporu taraflara imzalatır.

(6) Uzlaştırma raporunun istinabe suretiyle imzalatılması gereken hâllerde, rapor tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı istinabe bürosu aracılığıyla imzalatılır.

(7) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma veya kovuşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da yapılan araştırmaya rağmen adresin belirlenememesi gibi başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye, sanığa, katılana veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması hâlinde bu hususun tutanakla tespit edilmesinin ardından uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma işlemlerine son verilir."

"Uzlaştırmacı ücreti" kenar başlıklı 36 ncı maddesinde; " (1) Uzlaştırmacıya her yıl Adalet Bakanlığınca hazırlanan Tarifeye göre ücret ödenir.

(2) Uzlaştırmacı ücreti, uzlaştırmacının şüpheli veya sanık ile mağdur veya suçtan zarar görenin yaşı, eğitimi, sosyal ve ekonomik durumu gibi belirgin farklılıklarını değerlendirmede ve tarafları uzlaştırmadaki becerisi, süreçte gösterdiği gayret, taraf sayısı, uyuşmazlığın kapsam ve niteliği dikkate alınarak tarifedeki alt ve üst sınırlar arasında belirlenir.

(3) Birden fazla uzlaştırmacının görevlendirildiği hâllerde uzlaştırmacı ücreti bu kişilere ayrı ayrı ve eşit olarak ödenir."

"Uzlaştırmacı ücretinin ödenmesi" kenar başlıklı 37 nci maddesinde; " (1) Görevlendirilen uzlaştırmacıya belirlenen ücret uzlaştırma sonunda düzenlenecek raporun ibrazından sonra

Sayı: 19120602-045-02-0636-2018

makul süre içinde uzlaştırmadan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından sarf kararı ile ödenir.

(2) Uzlaştırmacı ücretinin takdirinde uzlaştırma raporunun tamamlandığı tarihte yürürlükte olan Tarife esas alınır."

"Uzlaştırmacı giderleri" kenar başlıklı 38 inci maddesinde; " (1) Uzlaştırmacı tarafından zorunlu yol giderleri dâhil olmak üzere yapılan masraflar, ilgili yıl Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirlenen miktarın alt sınırını geçmeyecek şekilde ayrıca ödenir.

(2) Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır ve bu giderler ilgili ödenekten karşılanır.

(3) Uzlaştırmacının gerçekleşmemesi hâlinde uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri hakkında Kanunun yargılama giderlerine ilişkin hükümleri uygulanır.

(4) Uzlaşmanın gerçekleşmesi hâlinde uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(5) Uzlaştırmacının çalışması karşılığında ücret talep etmediği hâllerde bu madde hükümleri uygulanmaz."

31/12/2005 tarihli ve 26040/3. Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin,

"Tanımlar" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde; "... Fatura: İş, mal veya hizmet alımlarında, işin, malın veya hizmetin özelliğine veya alımın yapıldığı yere göre düzenlenmesi gereken belgelerden;

a) Faturayı,

b) Fatura yerine geçen belgelerden serbest meslek makbuzu, gider pusulası, müstahsil makbuzu, giriş ve yolcu taşıma biletleri ile Uluslararası Hava Taşıyıcıları Birliği üyesi şirketlerce düzenlenen elektronik yolcu biletlerini,

c) Kanunen yukarıdaki belgeleri düzenlemek zorunda olmayanlardan alınan bu Yönetmelik eki 1 örnek numaralı Harcama Pusulasını,

d) Kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenenve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 61 inci maddesi uyarınca düzenlenen muhasebe yetkilisi mutemetlerinin çalışma usul ve esaslarına ilişkin yönetmelikte belirlenen asgari bilgileri taşıyan alındıyı,

e)Yurtdışında yapılan iş ve hizmet alımları ile mal alım bedellerinin ödenmesinde ise, yerel teamüle uygun olarak düzenlenen ve birim amiri veya ilgili mevzuatında belirtilen yetkililerce onaylı tercümelere ekli fatura veya benzeri belgeleri, ...

2019 yılı Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesi'nin,

"Uzlaştırmacı giderleri" kenar başlıklı 6 ncı maddesinde; " (1) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre yapılan zorunlu yol giderleri dâhil olmak üzere masraflar, bu Tarifinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirlenen miktarın alt sınırını geçmeyecek şekilde uzlaştırmacıya ayrıca ödenir. "

Hükümleri yer almaktadır.

Görüldüğü üzere uzlaştırmacılara ödenecek ücret ve ücretin ödenmesi hususunda Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin 36 ve devamı maddelerinde düzenlemeler ihdas edilmiş; uzlaştırmacı ücretinin tarifedeki alt ve üst sınırlar arasında belirleneceği belirtilerek, Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesine atıf yapılmıştır.

2019 yılı Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesi ise 31/12/2018 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Tarifede; Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen uzlaştırmacılara ödenecek meblağ ile ödenmesine ilişkin usûl ve esaslar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Uzlaştırmacı ücreti; uzlaştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından görevlendirilen uzlaştırmacının, süreç boyunca, uzlaştırmacı sıfatıyla ifa ettiği görev ve gösterdiği gayret sonucu almayı hak ettiği ücrettir. Uzlaştırmacı giderleri ise; 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre yapılan zorunlu yol giderleri dâhil olmak üzere masraflar olup, Yönetmeliğin 38 inci ve Tarifinin 6 ncı maddelerinde hüküm altına

Görüşe konu somut talebin incelenmesinde öncelikle, uzlaştırmacının uzlaştırma süreci içerisindeki rolü, görevi ve sorumluluklarının irdelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Şüpheli veya sanık ile mağdur veya suçtan zarar gören arasındaki uzlaştırma müzakerelerini yöneten uzlaştırmacı, Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, Daire Başkanlığı tarafından belirlenen listeye göre, ilgili Cumhuriyet savcısının onayıyla görevlendirilir.

Görüldüğü üzere uzlaştırmacı yargı görevine katılması için yasal makam tarafından görevlendirilmekte, başka bir ifade ile yaptığı görev kamu görevi olmaktadır. Görevlendirme kararıyla uzlaştırmacı ile kendisini görevlendiren yargı mercileri arasında yargılama görevinin icrası kapsamında kamusal bir bağ kurulmaktadır. Uzlaştırmacılar, kamu hizmeti anlamında adli hizmetin ifasına veya işleyişine katkı sağlamaya yönelik olarak görev yapmakta, böylece adli hizmetin yerine getirilmesinde kamu görevi üstlenmektedirler.

Soruşturma ya da kovuşturma dosyasında uzlaştırma sürecini yürütmek ve sonuçlandırmak üzere görevlendirilen uzlaştırmacı, görevlendirilme sonrası uzlaştırma süreci yönünden dosyanın sorumluluğunu almaktadır. Uzlaştırmacının, süreci etkin, sağlıklı ve kurumdan beklenen faydaya hizmet edebilecek şekilde yürütmek hususunda yükümlülüğü bulunmaktadır.

Uzlaştırmacıların, görevlendirildiği yer uzlaştırma bürosundan uzlaştırma evrakını teslim almak veya büroya teslim etmek amacıyla yaptığı ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine ilişkin olarak;

Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin, "Uzlaştırma bürolarında tevzi" kenar başlıklı 14 üncü maddesinde uzlaştırmacılara verilecek dosya, Cumhuriyet savcısı veya onun gözetiminde büro personeli tarafından UYAP tevzi esaslarına göre otomatik olarak belirlenmektedir.

Tevziye ilişkin esaslar Genel Müdürlüğümüzce; uzlaştırmaya konu suçun niteliği ve sayısı, taraf sayısı, tarafların bulunduğu yer, uzlaştırma raporunun verilme süresi, uzlaşma teklifinin sonucu ve uzlaştırma sonucu hususları göz önüne alınarak belirlenmiştir. Söz konusu esaslar ile her bir uzlaştırmacıya, görevlendirildiği dosyanın somut özelliği ile süreçte gösterdiği emek ve gayretine göre puanlandırma yapılarak dosya tevzisinin sağlanması hedeflenmiştir.

Otomatik tevzi; süreçte önemli rolü haiz olan uzlaştırmacılar yönünden, kurumun etkin ve âdil bir şekilde işleyebilmesi, uzlaştırmacıların belirlenen objektif esaslara ve hakkaniyete uygun olarak görevlendirilebilmeleri amacıyla oluşturulmuş bir sistemdir. Bu çerçevede; Yönetmeliğin 12 ve 71 inci maddelerine göre uzlaştırmacılar, listesinde yer aldıkları ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı dahil buranın mülhakatı olan tüm Cumhuriyet başsavcılıklarında görev yapmak için atanmışlardır.

Tarafına dosya tevzi edilen uzlaştırmacıya, Uzlaştırmacı Portal üzerinden, bahse konu görevlendirme hakkında 24 saat içerisinde kabul veya ret işlemi yapması gerektiğine dair bildirim yapılmaktadır.

Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından 18/01/2019 tarihinde UYAP Bilişim Sistemleri Uygulamaları üzerinde yapılan sistem güncelleme çalışması ile; görevlendirmeyi kabul eden uzlaştırmacının, görevlendirilmiş olduğu dosyaya ilişkin uzlaştırma evrakını, portal üzerinden teslim alabilmesi ve evraka erişim sağlayabilmesi mümkün kılınmıştır.

Bu aşamada, uzlaştırmacının bürodan uzlaştırma evrakını teslim almak veya büroya teslim etmek amacıyla yaptığı ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususuna ilişkin, uzlaştırmacının görevlendirildiği uzlaştırma bürosu ve ikâmetgahının bulunduğu yer kıstasları ele alınarak ikili bir ayırım yapmak gerekmektedir;

Az yukarıda anlatılan otomatik tevzi sistemi çerçevesinde; ikâmetgahı listesinde kayıtlı olduğu ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının mülhakatı olan ilçede bulunan bir uzlaştırmacıya, listesinde kayıtlı olduğu ağır ceza mahkemesi veya buranın mülhakatı diğer Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından; yine ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacıya da, mülhakat Cumhuriyet

başsavcılıkları tarafından uzlaştırma dosyası tevzi edilebilmektedir.

UYAP'ta yapılan son güncelleme çalışmaları ile uzlaştırmacıların uzlaştırma evrakını, portal üzerinden teslim alabilmeleri ve evraka erişim sağlayabilmeleri mümkün kılınmış ise de; Yönetmeliğin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında; teslim edilen dışında, bir kısım evraka daha ihtiyaç duyulması veya teknik bir sorun nedeniyle belgelerin portal üzerinden teslim alınamaması gibi nedenlerle, uzlaştırmacının evrakı bürodan bizzat teslim alması gerekebilir.

Bu hâlde uzlaştırmacı, uzlaştırma evrakını teslim almak için ikâmetgahının bulunduğu mahâlden il merkezine, yahut ilçeye gitmek durumunda kalmakta, bunun için ayrıca bir vakit ve gider sarf etmektedir. Bu durumda uzlaştırmacının katlandığı gider ve gayret, süreç sonunda hak ettiği ücreti de anlamsız kılmamalıdır.

Anılan nedenler ile yukarıda belirtilen çerçevede, uzlaştırma dosyasını teslim almak amacıyla; ikâmetgahı mülhakat ilçede olan bir uzlaştırmacının, görevlendirildiği ağır ceza mahkemesi veya buranın mülhakatı diğer Cumhuriyet başsavcılıklarına; yine ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacının, mülhakat Cumhuriyet başsavcılıklarına gitmek için yapmış olduğu ulaşım masraflarının, Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında zorunlu yol gideri olarak kabul edilebileceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan süreç içerisinde uzlaştırmacı tarafından tanzim edilen uzlaşma teklif formu, uzlaştırma raporu gibi belgelerin, tarafların ve uzlaştırmacının ıslak imzalarını haiz olması ve bu hâliyle uzlaştırma bürosuna asıllarının teslim edilmesi gerekliliği gibi nedenlerden dolayı, uzlaştırmacının, uzlaştırmaya ilişkin belgelerle birlikte uzlaştırma dosyasını Portal üzerinden teslim etme imkânı bulunmamakta, görevlendirildiği yer uzlaştırma bürosuna bizzat teslim etmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; uzlaştırma dosyasını teslim etmek amacıyla ikâmetgahı mülhakat ilçede olan bir uzlaştırmacının, görevlendirildiği ağır ceza mahkemesi veya buranın diğer mülhakatı Cumhuriyet başsavcılıklarına; yine ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacının, mülhakat Cumhuriyet başsavcılıklarına gitmek için yapmış olduğu ulaşım masraflarının Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında zorunlu yol gideri olarak kabul edilebileceği değerlendirilmektedir. Zira uzlaştırma süreci; tarafların özgür iradeleri ile vardıkları karara göre, kural olarak uzlaşma teklif formunun veya uzlaştırma raporunun imzalanması ile sona erer. Bu durumda uzlaştırmacının, uzlaşma teklif formu ve/veya uzlaştırma raporunu, kendisine verilen belge örnekleri ile birlikte görevlendirildiği yer uzlaştırma bürosuna teslim etmesi; soruşturma veya kovuşturma sürecinin muktezaya bağlanabilmesi için zorunlu unsurlardan birisidir.

Diğer yandan ikâmetgahı mülhakat ilçede olan uzlaştırmacıya ikâmetgahının bulunduğu mülhakat Cumhuriyet başsavcılığı; ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacıya da bahse konu ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosu tarafından dosya tevzi edilmesi halinde, uzlaştırmacının dosyayı teslim almak/etmek amacıyla yapmış olduğu ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir. Bahse konu durum; süreç sonunda, gösterdiği gayret ve uyuşmazlığın niteliği ile kapsamı gibi hususlar dikkate alınarak hakkında takdir edilen ücrete hak kazanacak uzlaştırmacının, görevinin gereğinden ve doğasından kaynaklanmaktadır.

Uzlaştırma evrakının teslim alınmasından başlayarak evrakın büroya teslim edilmesine kadar olan süreçte, uzlaştırmacılar tarafından yapılan hangi masrafların Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında uzlaştırmacı gideri kavramı içerisinde değerlendirilebileceğine ilişkin olarak;

Uzlaştırma süreci boyunca uzlaştırmacının temel ilkelerine uygun hareket etme ve görevini etik ilkelere riayet ederek yerine getirme yükümlülüğü bulunan uzlaştırmacının, uzlaştırma evrakını teslim aldıktan sonra süreci gecikmeksizin başlatması, tarafları; hakları, uzlaştırmacının mahiyeti ve verecekleri kararların hukuki sonuçları hakkında eksiksiz bir şekilde bilgilendirmesi, uzlaşma teklif formunda yazılı olan hususları açıklaması ve uzlaştırma müzakerelerini sağlıklı

Sayı: 19120602-045-02-0636-2018
bir şekilde yürütmesi gerekmektedir.

Onarıcı adalet anlayışının bir parçası olan uzlaştırma sürecinde esas olan; uzlaştırmacının taraflarla yüz yüze görüşme yapması ve sözlü iletişim kurmasıdır. Söz konusu husus; sürecin etkin, verimli ve kurumdan beklenen faydayı sağlayabilecek şekilde gerçekleştirilmesi ve tarafların iradelerinin aydınlatılabilmesi için önem arz etmektedir. Zira uzlaştırma sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi; tarafların uzlaştırmacı ile ve yeri geldiğinde birbirleriyle güvenli ve etkili bir iletişim sağlayabilmelerine dayanmaktadır.

Buradan hareket ile kural olarak uzlaştırmacıdan beklenen; taraflara uzlaşma teklifini yüz yüze yapması, yine uzlaştırma müzakerelerini de taraflarla ayrı ayrı veya ortak toplantılar halinde bir araya gelerek yürütmesidir. Dolayısıyla, uzlaştırmacının taraflarla öncelikle, yüzyüze iletişime geçmenin yollarını araması, bunun mümkün olmadığı durumlarda telefon gibi sesli veya görüntülü iletişim araçlarıyla görüşmede bulunmaya başvurması gerekir.

Uzlaştırmacılar tarafından söz konusu süreçte yapılan hangi masrafların Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında uzlaştırmacı gideri kavramı içerisinde değerlendirilebileceğinin de, uzlaştırma kurumunun az yukarıda anlatılan kendine özgü ilke ve kuralları çerçevesinde belirlemesi yapılmalıdır.

Bilindiği üzere uzlaştırmacı sürece; tarafları uzlaşma teklifine davet ederek başlamakta, akabinde uzlaşma teklifinde bulunmakta ve tarafların her ikisinin de kabul etmesi halinde uzlaştırma müzakereleri yürüterek, hazırladığı uzlaştırma raporunu büroya teslim etmek suretiyle uzlaştırma sürecini gerçekleştirmektedir.

Uzlaşma teklifine davet sözlü veya yazılı olarak yapılabilir. Nitekim Yönetmeliğin "Uzlaşma teklifi" kenar başlıklı 29 uncu maddesinin yedinci fıkrasına göre uzlaşma teklifinde bulunmak için çağrının; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabileceği; ancak, bu çağrının uzlaşma teklifi anlamına gelmeyeceği belirtilmiştir.

Davet; uzlaştırmacının kendisini tanıtmayı, olay hatırlatması yapması, uzlaştırma kurumuyla ilgili genel bilgiler vermesi, tarafların varsa acil sorularını cevaplandırması ve yüz yüze görüşmek üzere tarafların da iradesine uygun olacak şekilde yer, tarih ve zaman belirlenmesine ilişkin konulardan ibaret olduğundan ve uzlaşma teklifinde bulunulmadığı ve müzakere aşamasına ilişkin işlemler de yapılmadığından; teklife davet için yapılan masrafların (telefon, telgraf, faks, elektronik posta vb.), Yönetmelik kapsamında uzlaştırmacı gideri olarak değerlendirilemeyeceği düşünülmektedir.

Öte yandan uzlaştırmacının uzlaşma teklifine davet aşamasından sonra; teklifte bulunmak, kurumun mahiyeti ve sonuçları hakkında bilgilendirme yapmak, sorulara cevap vererek iradelerini aydınlatmak, uzlaştırma müzakeresi yürütmek gibi amaçlarla taraflarla yüzyüze görüşebilmek için yaptığı ulaşım masraflarının, Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında zorunlu yol gideri olarak kabul edilebileceği değerlendirilmektedir. Nitekim taraflarla yüz yüze iletişim kurma amacıyla olan ve bu şekilde kurumdan beklenen faydanın ortaya çıkmasına gayret ederek, onarıcı adaletin ilke ve esaslarına uygun hareket eden uzlaştırmacının teşvik edilmesi, bu nedenle katlanmak zorunda olduğu ulaşım masraflarının da uzlaştırmacı gideri olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Uzlaştırmacı gideri; sürecin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için uzlaştırmacının yapmak zorunda olduğu masraflar olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle uzlaştırmacının, taraflarla yüzyüze görüşme yapmak yerine, uzlaşma teklifi, tarafları bilgilendirme ve uzlaştırma müzakeresi aşamalarını, telefon gibi iletişim araçlarıyla gerçekleştirdiği hâllerde, bahse konu iletişim giderleri ile zorunlu bir masraf olmayan, taraflarla yapılan görüşmeler esnasında harcanan yiyecek ve içecek giderleri ve aynı amaçla yapılan konaklamaya ilişkin giderler, Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında uzlaştırmacı gideri kavramı içerisinde değerlendirilemez.

Yasal makam tarafından görevlendirilen ve yaptığı görev bir kamu görevi olan uzlaştırmacının; uzlaşma teklif formu veya uzlaştırma raporu gibi, görevinin gereği olarak Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosuna teslim etmek zorunda olduğu belgelerin çıktı

maliyetinin de uzlaştırmacı gideri kavramı içerisinde değerlendirilmesi mümkün değildir.

Diğer yandan, uzlaştırmaya ilişkin iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi için tebligat zorunluluğunun doğması halinde uzlaştırmacıların tebliğ işlemlerini, Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, görevlendirildikleri yer uzlaştırma bürolarını aracı kılarak yapmaları gerekmektedir. Keza 7201 sayılı Tebligat Kanununun 1 inci maddesinde tebligatın yapılması hususu düzenlenmiş olup, tebligatı çıkarmaya yetkili merciler belirtilmiştir. Yine uzlaşma teklif formunun veya uzlaştırma raporunun istinabe suretiyle imzalatılması gereken hâllerde, teklif formu veya rapor, tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı istinabe bürosu aracılığıyla imzalatılmalıdır. Bu kapsamda, uzlaştırmacılara, tebligat gideri adı altında herhangi bir ödeme yapılması söz konusu değildir.

Zorunlu yol gideri kapsamında değerlendirilebilecek ulaşım masraflarında dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin olarak;

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, özellikle 2019 yılı Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesinin 6 ncı maddesi nazara alındığında, zorunlu yol gideri, kullanılması mutlak olan taşıta göre yapılan masrafları kapsamaktadır.

Zorunlu yol gideri dahil, uzlaştırmacı giderlerinin değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulması gereken sair hususlara ilişkin olarak;

Uzlaştırmacı gideri, Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin 38 inci maddesinin birinci fıkrasına göre ilgili yıl Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirlenen miktarın alt sınırını geçemez.

Her ne kadar Yönetmeliğin "Uzlaştırma raporu" kenar başlıklı 18 ve 25 inci maddelerinin birinci fıkralarında; "*uzlaştırmacının,... varsa yapmış olduğu masrafları gösteren belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı*" ifadesi yer almış ise de beyana son çare olarak başvurulması ve yapılan harcamaların fatura ya da fatura yerine geçen belgelerle ispatlanması gerekmekte, Cumhuriyet başsavcılığınca gerekli araştırmalar yapılarak uygun görüldüğü takdirde, masraflar karşılanmalıdır. Bu durum bütçe ve harcama disiplini yönünden bir zorunluluk arz etmektedir.

5018 sayılı Kanun hükümleri gereğince, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri, harcamaların bütçe ilke ve esaslarına, kanun ve diğer mevzuata uygun olarak harcanmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumludurlar. Harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisi olan Cumhuriyet başsavcısı ve savcılarının aksi yönde yapılacak usulsüz ödemeler sebebiyle zimmet sorumluluğunun ortaya çıkabileceği, diğer yandan yapılan giderlere ait harcamaların belirlenmesinin, yargılama giderlerinin hesaplanması açısından da önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Uzlaştırma evrakının, uzlaştırmacının görevlendirildiği Cumhuriyet başsavcılığı tarafından, uzlaştırmacının bulunduğu yer uzlaştırma bürosuna UYAP üzerinden gönderiminin sağlanarak, bu bürolar tarafından teslim edilmesi ve yine aynı yolla teslim alınmasında herhangi bir sakınca bulunup bulunmadığı hususuna ilişkin olarak;

Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin "Uzlaştırmacı görevlendirilmesi" kenar başlıklı 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasında uzlaştırma evrakının uzlaştırmacıya tutanakla teslim edileceğinin, "Uzlaştırma raporu" kenar başlıklı 18 ve 25 inci maddelerinin birinci fıkralarında ise uzlaştırmacının uzlaştırma raporunu, kendisine verilen belge örneklerini ve varsa yapmış olduğu masrafları gösteren belge, giderpusulası veya rayice uygun yazılı beyanı UYAP'ta düzenlenecek tutanak ile uzlaştırma bürosuna teslim edeceğinin düzenlendiği görülmüştür.

Ayrıca Yönetmeliğin 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında uzlaştırmacının görevi sebebiyle kendisine verilen bilgi ve belgelerin gizliliğini koruyacağı, taraflardan birinin verdiği gizli bilgi ve belgeleri verenin iznini almadan veya kanunen zorunlu olmadıkça diğer tarafa açıklayamayacağı, gizliliği koruma yükümlülüğünün uzlaştırmacının görevi sona erdikten sonra da devam edeceği belirtilmiştir. Söz konusu hüküm ile uzlaştırma çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelerin, sahibinin rızası veya kanuni bir zorunluluk olmadığı müddetçe açıklanamaması sağlanmıştır.

Bu çerçevede uzlaştırmacıya, uzlaştırma evrakının, uzlaştırmacının görevlendirildiği

Cumhuriyet başsavcılığı tarafından uzlaştırmacının bulunduğu yer uzlaştırma bürosuna UYAP üzerinden gönderiminin sağlanarak teslim edilmesinin ve yine aynı yolla teslim alınmasının mevzuata ve uzlaştırmacının temel ilkelerine aykırılık teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

Kaldı ki yukarıdaki açıklamalarda da ifade edildiği üzere, UYAP'ta yapılan sistem güncelleme çalışmaları ile uzlaştırmacıların, görevlendirilmiş oldukları dosyalara ilişkin uzlaştırma evrakını, portal üzerinden teslim alabilmeleri ve evraka erişim sağlayabilmeleri de mümkün kılınmıştır.

Uzlaştırmacının görevini etkin, zamanında ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından alınması faydalı olacak tedbirler ve dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin olarak ise;

Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliğinin “Uzlaştırmacının yapılacağı yer ve zaman” kenar başlıklı 35 inci maddesinin birinci fıkrasında; uzlaştırma müzakerelerinin adliye binalarında uzlaştırma müzakereleri için oda tahsis edilmişse bu yerlerde gerçekleştirilebileceği hususu hükme bağlanmıştır.

Taraflar suç nedeniyle uğranılan zararın tartışılacağı, duygusal açıklamaların yapılacağı bir müzakereye katılma riskini ancak güvenli bir ortam temin edildiğinde almak istemektedirler. Güvenli bir toplantı ortamı, tarafların kendilerini savunmak veya korunmak ihtiyacı hissetmeden duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini ve sağlıklı bir iletişim kurmalarını, kendilerini fiziksel ve psikolojik olarak güvende hissederek, kararlarını endişe duymadan ve özgürce vermelerini sağlamaktadır.

Buradan hareket ile uzlaştırma kurumunun ve sürecinin mahiyetine uygun, Yönetmeliğin 32 nci maddesinde yer alan uzlaştırma müzakerelerinin gizliliği ilkesi de göz önüne alınarak, adliyelerde müstakil ve yeterli sayıda uzlaştırma görüşme odalarının oluşturulması, bu odalarda uzlaştırmacının görevinin ifası için ihtiyacı karşılayacak yeteri kadar kâğıt ve sair temel kırtasiye malzemesi; uzlaşma teklif formu veya uzlaştırma raporu gibi belgelerin çıktısının alınabilmesi amacıyla yazıcı bulundurulması gerekmektedir.

Ayrıca uzlaştırmacı ücretine ilişkin sarf kararlarının, Yönetmeliğin 25 ve 37 inci maddelerine göre; soruşturma evresinde gerçekleştirilen uzlaştırma sürecinde, uzlaştırma raporunun ibrazından, kovuşturma evresinde gerçekleştirilen uzlaştırma sürecinde ise, mahkeme tarafından uzlaştırma raporunun onaylanması ya da reddinden sonra uzlaştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından gecikmeksizin yazılması; edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arz etmesi hâllerinde uzlaştırma olumlu sonuçlandığından, uzlaştırmacı ücretinin Tarifede söz konusu sonuca göre belirlenen aralıklar dikkate alınarak takdir edilmesi ve sarf kararıyla ödenmesi, edimin sonradan yerine getirilmemesinin uzlaştırmacı ücretinin miktarını etkilemeyeceği hususunun hatırdan çıkarılmaması gerekmektedir.

Bu itibarla;

1- Uzlaştırmacı giderlerinin, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutad olan taşıta göre yapılan zorunlu yol giderleri dâhil olmak üzere masraflar olduğu ve Tarifenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirlenen miktarın alt sınırını geçemeyeceği,

2- İkâmetgahı listesinde kayıtlı olduğu ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının mülhakatı olan ilçede bulunan uzlaştırmacıya; listesinde kayıtlı olduğu ağır ceza mahkemesi veya buranın diğer mülhakatı Cumhuriyet başsavcılıkları; ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacıya; mülhakat Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından dosya tevzi edilmesi halinde;

a) Uzlaştırmacıların uzlaştırma evrakını, portal üzerinden teslim alabilecekleri ve evraka erişim sağlayabilecekleri; ancak Yönetmeliğin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında; teslim edilen dışında, bir kısım evraka daha ihtiyaç duyulması veya teknik bir sorun nedeniyle belgelerin portal üzerinden teslim alınamaması gibi nedenlerle, uzlaştırmacının evrakı bürodan bizzat teslim alması gereken hallerde; dosyayı uzlaştırma bürosundan teslim almak amacıyla,

b) Uzlaştırmacının dosyayı uzlaştırma bürosuna teslim etmek amacıyla,

yapmış olduğu ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri olarak kabul edilebileceği,

3) İkâmetgahı mülhakat ilçede olan uzlaştırmacıya; ikâmetgahının bulunduğu mülhakat Cumhuriyet başsavcılığı, ikâmetgahı ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu il ya da ilçede bulunan uzlaştırmacıya da; bahse konu ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı tarafından dosya tevzi edilmesi halinde; uzlaştırmacının uzlaştırma bürosundan dosyayı teslim almak ve büroya teslim etmek amacıyla yapmış olduğu ulaşım masraflarının zorunlu yol gideri olarak kabul edilemeyeceği,

4) Uzlaştırmacının; uzlaşma teklifinde bulunmak, kurumun mahiyeti ve sonuçları hakkında bilgilendirme yapmak, sorulara cevap vererek iradelerini aydınlatmak, uzlaştırma müzakeresi yürütmek gibi amaçlarla taraflarla yüzyüze görüşebilmek için yaptığı ulaşım masraflarının, Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında zorunlu yol gideri olarak kabul edilebileceği,

5) Zorunlu yol gideri olarak, mutad olan taşıta göre yapılan ulaşım masraflarının değerlendirilebileceği,

6) Uzlaştırmacı giderlerinin, fatura ya da fatura yerine geçen belgelerle ispat edilmesi hâlinde ödenmesi, uzlaştırmacının yazılı beyanı üzerine ödeme yapılması uygulamasına son çare olarak başvurulması, Cumhuriyet başsavcılığınca gerekli araştırmalar yapılarak uygun görüldüğü takdirde, uzlaştırmacı giderlerinin karşılanması gerektiği,

7- Uzlaştırmacının;

a) Uzlaşma teklifine davet için yapmış olduğu masrafların (telefon, telgraf, faks, elektronik posta vb.),

b) Uzlaşma teklifinde bulunma, tarafları bilgilendirme ve uzlaştırma müzakeresi aşamalarını, telefon gibi iletişim araçlarıyla gerçekleştirdiği hâllerde, bahse konu iletişim giderlerinin,

c) Taraflarla yapılan görüşmeler esnasında harcadığı yiyecek ve içecek giderleri ile bu amaçla yapmış olduğu konaklamaya ilişkin masrafların,

ç) Uzlaşma teklif formu veya uzlaştırma raporu gibi, görevinin gereği olarak Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosuna teslim etmek zorunda olduğu belgelerin çıktı maliyetinin,

Yönetmeliğin 38 inci maddesi kapsamında uzlaştırmacı gideri olarak değerlendirilemeyeceği,

8- Uzlaştırma sürecinde tebliğ işlemlerinin, Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, uzlaştırma bürosu aracılığıyla yapılması; uzlaşma teklif formunun veya uzlaştırma raporunun istinabe suretiyle imzalatılması gereken hâllerde ise, teklif formu veya raporun istinabe suretiyle imzalatılması gerektiğinden, uzlaştırmacılara tebligat gideri adı altında herhangi bir ödeme yapılamayacağı,

9- Soruşturmanın ve müzakerelerin gizliliği ilkeleri göz önüne alınarak; uzlaştırma evrakının, uzlaştırmacının görevlendirildiği Cumhuriyet başsavcılığı tarafından, uzlaştırmacının bulunduğu yer uzlaştırma bürosuna UYAP üzerinden gönderiminin sağlanarak, bu bürolar tarafından uzlaştırmacıya teslim edilmesi ve yine aynı yolla teslim alınmasının söz konusu olamayacağı;

10-Uzlaştırma sürecinin etkin ve verimli bir şekilde işleyebilmesi amacıyla;

a) Adliyelerde müstakil ve yeterli sayıda uzlaştırma görüşme odalarının oluşturulması, bu odalarda uzlaştırmacının görevinin ifası için ihtiyacı karşılayacak yeteri kadar kâğıt ve sair temel kırtasiye malzemesi; uzlaşma teklif formu ve uzlaştırma raporu gibi belgelerin çıktısının alınabilmesi amacıyla da yazıcı bulundurulması,

b) Uzlaştırmacı ücretine ilişkin sarf kararlarının, uzlaştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından gecikmeksizin yazılması,

c) Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi hâllerinde uzlaştırma olumlu sonuçlandığından, uzlaştırmacı ücretinin Tarife'de söz konusu sonuca göre belirlenen aralıklar dikkate alınarak takdir edilmesi ve sarf kararıyla ödenmesi,

gerektiği,

Sayı: 19120602-045-02-0636-2018

Değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesi ile keyfiyetin yazısına cevaben Şabanözü Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesini rica ederim.

Aytekin SAKARYA
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

*** Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.
Ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir.**

Millî Müdafaa Cad.No.22 Bakanlıklar06420Bakanlıklar-Çankaya/ ANKARA Bilgi için: Öznur DÖNMEZ

Faks: 0312 219 43 19

Şube Müdürü

E-posta: cigm@adalet.gov.trİnternet adresi: www.adalet.gov.tr Telefon No: 0312 414 82 81